

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

доцент Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

«31» «08» 2023 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 223 «Медсестринство»
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь бакалавр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 1

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра гігієни та екології
(назва кафедри)

Схвалено на засіданні кафедри гігієни та екології 30 серпня 2023 року (протокол №2)
Завідувач кафедри гігієни та екології,
професор

Леонід ВЛАСИК

Схвалено на засіданні предметної методичної комісії з дисциплін гігієнічного профілю
«31» серпня 2023 року (протокол №1)
Голова предметно-методичної комісії
з дисциплін гігієнічного профілю,
професор

Святослав ДЕЙНЕКА

Чернівці – 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Гігієни та екології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Візнюк Ірина Дмитрівна – асистент кафедри, без н/с vizn_irina@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/hygiene/
Веб-сайт кафедри	http://hygiene.bsmu.edu.ua/
E-mail	hygiene@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул.Ю.Федьковича, 16
Контактний телефон	+38 (0372) 57-09-77

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	20
Практичні заняття	10
Самостійна робота	60
Вид заключного контролю	Підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Охорона праці в галузі – дисципліна, яка вивчає загальні закономірності виникнення і розвитку небезпечних та надзвичайних ситуацій, їх властивостей, можливий вплив на життя і здоров'я людини, заходи їх ліквідації і запобігання їм, захист людей та навколишнього середовища.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovidyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет»

(<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
безпеки життєдіяльності, основ біоетики та біобезпеки	Клінічне медсестринство у внутрішній медицині
Обстеження та оцінка стану здоров'я людини	Клінічне медсестринство у хірургії
біологічної хімії	Клінічне медсестринство у педіатрії
Клінічна фармакологія з токсикологією	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студента теоретичних і практичних знань, необхідних майбутньому фахівцю, а також виховання культури безпеки для забезпечення ефективного управління охороною праці у медичній галузі, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я медичних працівників.

Завдання: забезпечення збереження життя, здоров'я і працездатності медичних працівників у виробничих умовах шляхом застосування комплексу законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та інших заходів, виховання морально-етичних цінностей, спрямованих на профілактику виробничого травматизму та виникнення професійних і виробничо обумовлених захворювань.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі медсестринства, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

7.2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

7.3. Фахові (спеціальні) компетентності спеціальності (ФК):

ФК01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці.

ФК07. Збереження власного здоров'я медичної сестри при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

ФК15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

8. Програмні результати навчання:

ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю (проводити навчання молодшого медперсоналу з питань виконання функціональних обов'язків та охорони праці; контролювати дотримання правил техніки безпеки молодшим медичним персоналом; контролювати роботу молодшого медичного персоналу; контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами; контролювати дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах; здійснювати контроль за ресурсом медичного інвентарю).

ПРН5. Здійснювати медсестринське адміністрування.

У закладі охорони здоров'я вміти приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва; забезпечувати виконання

чинних регламентувальних документів з питань охорони здоров'я; освоїти функціональні обов'язки керівника медсестринських служб; знати порядок проведення ліцензування та акредитації лікувально-профілактичних закладів, лабораторій різного профілю, тощо.

ПРН6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.

ПРН19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду, комунікативне консультування сім'ї.

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати:

- Зв'язок між станом здоров'я медичної сестри та впливом шкідливих і небезпечних виробничих факторів.

- Вимоги законодавчих і нормативних актів про охорону праці медичних працівників.

- Вимоги до забезпечення охорони праці медичного персоналу в сучасних умовах.

- Основні принципи і підходи (стратегії) до забезпечення безпеки в медичних закладах.

8.2. Уміти:

- Робити висновки про наявність впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів на організм медичних працівників.

- Обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.
- Планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я.
- Узгоджувати плани проведення профілактичних заходів з планами розвитку територіальних, адміністративних та виробничих одиниць.
- Аналізувати й оцінювати небезпечні для життя, здоров'я і професійної діяльності ситуації та самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів.

8.3. Демонструвати:

- уміння розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту;
- уміння заповнення основних форм документів з питань розслідування нещасних випадків та професійних захворювань;
- виявляти групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику;
- проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС.

Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці.

Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Навчання з питань охорони праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів.

Тема 2. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. Санітарно-гігієнічні умови праці.

Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці.

Тема 3. Гігієна та охорона праців медичних закладах.

Гігієнічні вимоги до проектування та забудови лікувально-профілактичних закладів. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного навантаження медичних працівників. Особливості паліативної та хоспісної допомоги хворим. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних чинників на організм медичних працівників. Заходи щодо зменшення несприятливої дії хімічних чинників на організм медичних працівників. Заходи профілактики шкідливого впливу біологічних чинників. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині. Медичні огляди медичних працівників. Вимоги до засобів індивідуального захисту робочого одягу медичних працівників.

Тема 4. Нещасні випадки та аварії на виробництві, їх розслідування та облік.

Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. Розслідування та облік нещасних випадків не виробничого характеру. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння на виробництві. ВІЛ та СНІД у практиці медичного працівника. Поняття про «виробничу аварію» та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань. Антитретровірусна 28-денна програма.

Заходи профілактики нещасних випадків, травматизму та професійних захворювань працівників. Колективний та трудовий договори. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Тема 5. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичного працівника.

Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання. ВІЛ та СНІД у практиці медичного працівника. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника. Поняття про «виробничу аварію» та екстрене звернення до

Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань. Основні положення Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», Наказів МОЗ України №955 від 05.11.2013 року «Порядок проведення екстреної пост контактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов'язків», №148 від 17.03.2015 року «Про затвердження Порядку підтвердження зв'язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов'язків» та ін.

Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та імунопрофілактика при контакті з біологічними матеріалами хворого на гепатит. Постанова Кабінету Міністрів України №637 від 29.04.2013 року «Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року».

Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників. Закон України «Про протидію захворюванню на туберкульоз», «Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки».

Тема 6. Основи виробничої безпеки медичних працівників.

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та його експлуатації в ЛПЗ. Електробезпека, безпечна експлуатація електричного обладнання в ЛПЗ. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд, основні нормативні документи, що його регламентують. Проектування і експлуатація ЛПЗ та медичного обладнання з позицій пожежної безпеки. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки ЛПЗ. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу під час гасіння пожежі. Евакуація персоналу. Контроль стану пожежної безпеки. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назвамодулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці.						
Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці.	14	4	2	-	-	8
Тема 2. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.	14	4	2	-	-	8
Тема 3. Гігієна та охорона праці в медичних закладах.	14	4	2	-	-	8
Тема 4. Нещасні випадки та аварійна виробництва, їх розслідування та облік.	14	4	2	-	-	8
Тема 5. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичного працівника.	12	2	-	-	-	10
Тема 6. Основи виробничої безпеки медичних працівників.	12	2	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1.	80	20	8	-	-	52
Підсумковий модульний контроль	10	-	2	-	-	8
Усього годин	90	20	10	-	-	60

11.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема	К-ть годин
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2
2.	Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти	2
3.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	2
4.	Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників	2
5.	Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників	2
6.	Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах	2
7.	Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ	2
8.	Розслідування та облік нещасних випадків та аварій в ЛПЗ	2
9.	Небезпечні інфекційні захворювання у практиці медичного працівника	2
10.	Основи виробничої безпеки медичних працівників	2
У с ь о г о г о д и н :		20

12.Тематичний планпрактичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Правові та організаційніосновиохоронипраці	2
2.	Гігієна та фізіологіяпраці, значення для створеннябезпечних умов праці	2
3.	Професійнішкідливості при виконанніфункціональнихобов'язківмедичнихпрацівників	2
4.	Гігієнатаохоронапраці в медичних закладах	2
5.	Підсумковий контроль засвоєння модулю «Охоронапраці в галузі».	2
У с ь о г о г о д и н :		10

13.Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	Підготовка до практичних занять (теоретична та опрацювання практичних навичок)	42
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану лекцій і практичних занять, підготовка рефератів та презентацій: 1.Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. 2.Організація об'єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз. Співдружність незалежних держав. 3.Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». Відшкодування збитків потерпілому на виробництві. 4. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка. 5. Медичні огляди медичних працівників.	10 2 2 2 2 2
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	8

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Виступи на науковому студентському гуртку.
- Участь у наукових конференціях.
- Публікація доповідей у вигляді тез та статей у періодичній науковій пресі (журнали, збірники наукових праць).
- Виготовлення наочності згідно навчальних програм (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графологічні схеми практичних занять).
- Написання рефератів

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

1. Основні терміни в галузі охорони праці та їх визначення: охорона праці, умови праці, шкідливий виробничий чинник, небезпечний виробничий чинник, безпечні умови праці, робоче місце, техніка безпеки.
2. Правові основи праці (Конституція України, Кодекс законів про працю України, закон України «Про охорону праці» тощо).
3. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП)
4. Державний та громадський контроль за охороною праці.
5. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
6. Державна служба України з питань праці, її структура та функції.
7. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Директиви ЄС з охорони праці. Трудові норми Міжнародної організації праці.
8. Служба охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я.
9. Служба охорони праці лікувально-профілактичного закладу, її структура, чисельність, основні завдання і функції.
10. Інструктажі з питань охорони праці, їх види.
11. Комісія з питань охорони праці в медичних установах.
12. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Стимулювання охорони праці.
13. Основні фізіологічні ознаки фізичної та розумової праці.
14. Класифікація небезпечних і шкідливих чинників.
15. Фізіологічні зміни, що відбуваються в організмі людини при виконанні праці.
16. Працездатність людини, динаміка і причини її зміни впродовж робочого дня.
17. Фізіологічна суть втоми.
18. Раціональний режим праці.
19. Класифікація праці медичних працівників.
20. Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища медичних працівників.
21. Фізичні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища медичних працівників.
22. Хімічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища медичних працівників.
23. Біологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища медичних працівників.
24. Комплексна дія шкідливих та небезпечних чинників виробничого середовища на здоров'я медичних працівників.
25. Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників.
26. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці.
27. Методика оцінки роботи медичних працівників за критеріями гігієнічної класифікації та шкідливості чинників виробничого середовища.
28. Атестація робочих місць.

29. Карта умов праці.
30. Основний зміст Постанов Кабінету Міністрів України №1232 від 30.11.2011 р. «Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві».
31. Методика розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві.
32. Методика розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру.
33. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині, методика їх обліку і розслідування.
34. Заходи профілактики від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
35. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.
36. Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання.
37. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного навантаження медичних працівників.
38. Наукова організація праці в ЛПЗ. Гігієнічне виховання та санітарна освіта.
39. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних та хімічних чинників на організм медичних працівників.
40. Заходи щодо зменшення несприятливої дії біологічних чинників на організм медичних працівників.
41. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні. Вимоги до засобів індивідуального захисту і робочого одягу медичних працівників.
42. Охорона праці медичного персоналу в окремих структурних підрозділах ЛПЗ.
43. Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах.
44. Охорона праці жінок, неповнолітніх, осіб старших вікових груп та інвалідів, основні нормативні документи, що регламентують ці питання.
45. Медичні огляди медичних працівників.
46. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання. ВІЛ та СНІД у практиці лікаря.
47. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника.
48. Поняття про «виробничу аварію» та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань.
49. Основні положення Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ».
50. Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників.
51. Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників.
52. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та виробничих процесів в ЛПЗ.
53. Електробезпека, безпечна експлуатація електричного обладнання в ЛПЗ.
54. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд, основні нормативні документи, що його регламентують.
55. Проектування і експлуатація ЛПЗ та медичного обладнання з позицій пожежної безпеки.
56. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки ЛПЗ.
57. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

1. Застосовувати вимоги законодавчих та нормативних документів для впровадження методів та засобів системи охорони праці працюючих в медичних закладах.
2. Застосовувати _____ основні форми організації _____ та управління охороною праці медичних працівників.
3. Виявляти шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища на робочому місці медичних працівників та давати їм гігієнічну оцінку.
4. Давати оцінку організації робочого місця, меблів, медичного обладнання в ЛПЗ.

5. Прогнозувати можливість виникнення професійних, виробничо обумовлених захворювань, нещасних випадків, аварійних ситуацій.
6. Проводити атестацію робочих місць за умовами праці, за показниками важкості, напруженості, шкідливості та небезпечності виробничого процесу.
7. Обґрунтовувати та розробляти план заходів з оздоровлення умов праці медичних працівників і контролю їх ефективності.
8. Проводити контроль за дотриманням правил особистої гігієни і використанням засобів індивідуального захисту медичних працівників.
9. Проводити розслідування та облік нещасних випадків, гострих та хронічних професійних захворювань, випадків травматизму в медичній галузі.
10. Організовувати заходи проти пожежної і електробезпеки.
11. Розробляти інструкції з охорони праці для медичних працівників.
12. Проводити навчання і перевірку знань з охорони праці.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Початковий контроль здійснюється на першому практичному занятті шляхом усної співбесіди для вивчення базової підготовки студентів.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, на яких проводиться оцінка знань теоретичного матеріалу у формі:

- індивідуального усного опитування за теоретичними питаннями, які включені до методичних розробок з відповідних тем;
- тестових завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;
- оформлення протоколів практичних занять.

Підсумковий контроль засвоєння модуля здійснюється після його завершення шляхом:

- вирішення тестових завдань;
- розв'язання ситуаційних задач;
- індивідуального усного опитування студентів за теоретичними питаннями.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Критерії оцінювання навчальної діяльності студентів розроблені з урахуванням чинної нормативної бази зокрема: закону України «Про вищу освіту», наказів МОН України від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи» та «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитної – трансферної системи організації навчального процесу» (лист МОЗ України від 15.04.2014 №08.01-47/10395).

Оцінювання модуля

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля, становить 200, у тому числі:

за поточну навчальну діяльність - 120 балів;

за результатами підсумкового модульного контролю - 80 балів.

Таким чином, частка результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

18. Схема нарахування та розподілу балів, які отримують студенти

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою.

Кількість навчальних годин/кількість	Стіміст вихмодулі в, їх	Індивідуальні практичні	Конвертація у бали традиційних оцінок		Мінімальна кількість
			Традиційні оцінки	Індивідуальні	

			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3	1	4	28	23	18	0	«5»- 8	72

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у змістовому модулі ($18 \cdot 4 = 72$).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у змістовому модулі з додаванням балів за індивідуальну СРС ($28 \cdot 4 + 8 = 120$).

При засвоєнні кожної теми змістового модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за традиційною 4-ох бальною шкалою, які потім конвертуються у бали залежно від кількості тем у змістовому модулі таким чином:

Оцінка **“відмінно”** виставляється, коли студент самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на всі теоретичні питання, розв’язав ситуаційні задачі.

Оцінка **“добре”** виставляється, коли студент зріло орієнтується в матеріалі, але при відповіді допустив дві-три не принципово важливі помилки.

Оцінка **“задовільно”** виставляється студенту, коли він знає теоретичний матеріал у повному об’ємі програми курсу, проте відчуває певні труднощі при необхідності самостійно і систематично викладати відповіді, примушуючи викладача пропонувати йому навідні запитання; допускає помилки при розв’язанні ситуаційних задач.

Оцінка **“незадовільно”** виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне незнання запитань і погано орієнтується в основному матеріалі курсу охорони праці в галузі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.

Оцінювання індивідуальних завдань студентів

Бализа індивідуальні завдання нараховуються студенту лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об’єму та значимості, але не більше 10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому модульному контролі.

ОЦІНКА ЗА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗАСВОЄННЯ МОДУЛЯ виставляється у балах.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю (теоретична і практична підготовка) складає 80. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

ОЦІНКА З ДИСЦИПЛІНИ виставляється лише студентам, яким зараховані всі модулі. Оцінка визначається як середня арифметична з балів за чотири модулі, що складаються студентами упродовж навчального року. Отримані бали конвертуються у 4-и бальну шкалу наступним чином:

Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів дисципліни).

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомостірезультатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуальногонавчального плану студента», «Журналу облікувідвідувань та успішностістудентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомостіоблікууспішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу облікувідвідувань та успішностістудентів», «Індивідуальногонавчального плану студента» та «Залікової книжки».

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються **кафедрою** у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижченаведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Ранжування з присвоєннямоцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами для студентіввідповідного курсу та факультету, якінавчаються за однієюспеціальністю і успішнозавершили вивченнядисципліни.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1.Базова

1. Охорона праці в галузі: навчальний посібник / Ю.Г.Масікевич, О.М.Жуковський, І.Д.Візнюк та ін. - Чернівці: Мед.університет, 2022. – 259 с. Іл.
2. Охорона праці в медичній галузі: навч.-метод. Посіб./ О.П. Яворовський, М.І. Веремей, В.І.Зенкіна та ін.- К.: ВСВ «Медицина», 2015.-208с.
3. Навчально-методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи із охорони праці в галузі / Ю.Г. Масікевич, О.М. Жуковський, І.Д. Візнюк. - Електронний навчально-методичний посібник.- Чернівці: БДМУ, 2015.
4. Основи охорони праці та охорона праці в галузі (навчально-методичні матеріали до практичних занять) / [Ю.Г. Масікевич, І.Д. Візнюк, О.М. Жуковський та ін.]. Навчально-методичний посібник.- Чернівці: Мед університет, 2016.- 189 с
5. Тестові завдання і ситуаційні задачі з охорони праці в медичній галузі: навч. посіб. /О.П.Яворовський, Ю.О.Паустовський, О.А.Никитюк та ін.; за ред. О.П.Яворовського, І.В.Сергети. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 224 с.

19.2. Додаткова

1. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб./О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін., за заг. ред.. О.П. Яворовського.- К.: ВСВ «Медицина», 2015.-288с.
2. Гігієна та охорона праці медичних працівників. Навч. посіб. / За ред. В.Ф. Москаленка, О.П. Яворовського.- К.: «Медицина», 2009.-176 с.
3. Охорона праці у медицині та фармації / Мороз В.М., Сергета І.В., Фещук Н.М., Олійник М.П. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 544 с.
4. Охорона праці та безпека життєдіяльності населення у надзвичайних ситуаціях / За ред. І.В.Кочіна. – К.: Здоров'я, 2005. – 432 с.
5. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: Підручник / Н.М.Касевич, К.І.Шаповал. – К.:Медицина, 2007. – 224 с.

19.3. Нормативно-правові акти

1. Конституція України (1996). зі змінами №11-р/2019 від 02.12.2019 <https://zakon.rada.gov.ua>

2. Кодекс законів про працю України. Закон №322-VIII від 10.12.71 зі змінами №1401-IX від 15.04.2021, ВВР, 2021, № 27, ст.230 [https:// zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua)
3. «Кодекс цивільного захисту України» , 2012, зі змінами №720-IX від 17.06.2020, ВВР, 2020, № 47, ст.408 <https:// zakon.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.92 зі змінами №1213-IX від 04.02.2021, ВВР, 2021, № 20, ст.178 <https:// zakon.rada.gov.ua>
5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», 1994, зі змінами №1217-IX від 05.02.2021, ВВР, 2021, №19, ст.171 <https:// zakon.rada.gov.ua>
6. Закон України «Про колективні договори та угоди» № 1874 від 24.12.95 зі змінами №341-IX від 05.12.2019, ВВР, 2019, 2020, № 13, ст.68 <https:// zakon.rada.gov.ua>
7. Закон «Про подолання туберкульозу в Україні» від 14.07.2023 року № 3269-IX.
8. Наказ МОЗ України №955 від 05.11.2013 року «Порядок проведення екстреної пост контактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов'язків».
9. Наказ МОЗ України №148 від 17.03.2015 року «Про затвердження Порядку підтвердження зв'язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов'язків».
10. Наказ МОЗ України № 1614 від 03.08.2021. Положення про відділ з інфекційного контролю закладу охорони здоров'я та установи/закладу надання соціальних послуг / соціального захисту населення.
11. Постанова Кабінету Міністрів України №637 від 29.04.2013 року «Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року».
12. Постанова ВРУ «Про введення в дію Основ законодавства України про охорону здоров'я» (1993)
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2001 № 790 «Програма профілактики ВІЛ-інфекції в Україні».
14. Указ Президента України № 643/2001 «Національна програма боротьби із захворюваністю на туберкульоз».
15. Наказ МОЗ України від 21.05.2007 №246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».
16. НАОП 9.1.50-3.01-88 (НПАОП 85.0-3.01-88) «Галузеві норми безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, а також норм санітарного одягу і санітарного взуття працівникам установ, підприємств і організацій системи охорони здоров'я».

19.4. Інформаційні інтернет ресурси

1. <http://www.president.gov.ua/>. Офіційне інтернет-представництво Президента України
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
7. <http://www.dsp.gov.ua/> Державна служба України з питань праці. Офіційний сайт.
8. <http://moodle.bsmu.edu.ua/> - Сервер дистанційного навчання БДМУ.

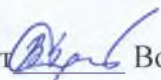
20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Візнюк Ірина Дмитрівна - асистент кафедри гігієни та екології, б/н.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

доцент Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

«31» «08» 2023 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 223 «Медсестринство»
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь бакалавр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 1

Форма навчання дистанційна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра гігієни та екології
(назва кафедри)

Схвалено на засіданні кафедри гігієни та екології 30 серпня 2023 року (протокол №2)
Завідувач кафедри гігієни та екології,
професор

Леонід ВЛАСИК

Схвалено на засіданні предметної методичної комісії з дисциплін гігієнічного профілю
«31» серпня 2023 року (протокол №1)
Голова предметно-методичної комісії
з дисциплін гігієнічного профілю,
професор

Святослав ДЕЙНЕКА

Чернівці – 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Гігієни та екології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Візнюк Ірина Дмитрівна – асистент кафедри, без н/с vizr_irina@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/hygiene/
Веб-сайт кафедри	http://hygiene.bsmu.edu.ua/
E-mail	hygiene@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул.Ю.Федьковича, 16
Контактний телефон	+38 (0372) 57-09-77

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	20
Практичні заняття	10
Самостійна робота	60
Вид заключного контролю	Підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Охорона праці в галузі – дисципліна, яка вивчає загальні закономірності виникнення і розвитку небезпечних та надзвичайних ситуацій, їх властивостей, можливий вплив на життя і здоров'я людини, заходи їх ліквідації і запобігання їм, захист людей та навколишнього середовища.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про дистанційну форму навчання (спеціальність 223 «Медсестринство», ОС - бакалавр) (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/polozhennya-pro-distancijnu-formu-navchannya-speczialnist-223-medsestrinstvo-osvitni-stupeni---bakalavr-magistr.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
безпеки життєдіяльності, основ біоетики та біобезпеки	Клінічне медсестринство у внутрішній медицині
Обстеження та оцінка стану здоров'я людини	Клінічне медсестринство у хірургії
біологічної хімії	Клінічне медсестринство у педіатрії
Клінічна фармакологія з токсикологією	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студента теоретичних і практичних знань, необхідних майбутньому фахівцю, а також виховання культури безпеки для забезпечення ефективного управління охороною праці у медичній галузі, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я медичних працівників.

Завдання: забезпечення збереження життя, здоров'я і працездатності медичних працівників у виробничих умовах шляхом застосування комплексу законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та інших заходів, виховання морально-етичних цінностей, спрямованих на профілактику виробничого травматизму та виникнення професійних і виробничо обумовлених захворювань.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі медсестринства, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

7.2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

7.3. Фахові (спеціальні) компетентності спеціальності (ФК):

ФК01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці.

ФК07. Збереження власного здоров'я медичної сестри при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедури

р, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

8. Програмні результати навчання:

ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю (проводити навчання молодшого медперсоналу з питань виконання функціональних обов'язків та охорони праці; контролювати дотримання правил техніки безпеки молодшим медичним персоналом; контролювати роботу молодшого медичного персоналу; контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами; контролювати дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах; здійснювати контроль за ресурсом медичного інвентарю).

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування.

У закладі охорони здоров'я вміти приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва; забезпечувати виконання чинних регламентувальних документів з питань охорони здоров'я; освоїти функціональні обов'язки керівникам медсестринських служб; знати порядок проведення ліцензування та акредитації лікувально-профілактичних закладів, лабораторій різного профілю, тощо.

ПРН 6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.

ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду, комунікативне консультування сім'ї.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати:

- Зв'язок між станом здоров'я медичної сестри та впливом шкідливих і небезпечних виробничих факторів.
- Вимоги законодавчих і нормативних актів про охорону праці медичних працівників.
- Вимоги до забезпечення охорони праці медичного персоналу в сучасних умовах.
- Основні принципи і підходи (стратегії) до забезпечення безпеки в медичних закладах.

8.2. Уміти:

- Робити висновки про наявність впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів на організм медичних працівників.
- Обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.
- Планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я.
- Узгоджувати плани проведення профілактичних заходів з планами розвитку територіальних, адміністративних та виробничих одиниць.
- Аналізувати й оцінювати небезпечні для життя, здоров'я і професійної діяльності ситуації та самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів.

8.3. Демонструвати:

- уміння розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту;
- уміння заповнення основних форм документів з питань розслідування нещасних випадків та професійних захворювань;
- виявляти групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику;
- проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС.

Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці.

Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Навчання з питань охорони праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів.

Тема 2. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. Санітарно-гігієнічні умови праці.

Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці.

Тема 3. Гігієна та охорона праці медичних закладах.

Гігієнічні вимоги до проектування та забудови лікувально-профілактичних закладів. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного навантаження медичних працівників. Особливості паліативної та хоспісної допомоги хворим. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних чинників на організм медичних працівників. Заходи щодо зменшення несприятливої дії хімічних чинників на організм медичних працівників. Заходи профілактики шкідливого впливу біологічних чинників. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині. Медичні огляди медичних працівників. Вимоги до засобів індивідуального захисту робочого одягу медичних працівників.

Тема 4. Нещасні випадки та аварії на виробництві, їх розслідування та облік.

Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. Розслідування та облік нещасних випадків не виробничого характеру. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння на виробництві. ВІЛ та СНІД у практиці медичного працівника. Поняття про «виробничу аварію» та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань. Антитретовірусна 28-денна програма.

Заходи профілактики нещасних випадків, травматизму та професійних захворювань працівників. Колективний та трудовий договори. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Тема 5. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичного працівника. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання. ВІЛ та СНІД у практиці медичного працівника. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника. Поняття про «виробничу аварію» та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань. Основні положення Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», Наказів МОЗ України №955 від 05.11.2013 року «Порядок проведення екстреної пост контактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов'язків», №148 від 17.03.2015 року «Про затвердження Порядку підтвердження зв'язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов'язків» та ін.

Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та імунопрофілактика при контакті з біологічними матеріалами хворого на гепатит. Постанова Кабінету Міністрів України №637 від 29.04.2013 року «Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року».

Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників. Закон України «Про протидію захворюванню на туберкульоз», «Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки».

Тема 6. Основи виробничої безпеки медичних працівників.

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та його експлуатації в ЛПЗ. Електробезпека, безпечна експлуатація електричного обладнання в ЛПЗ. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд, основні нормативні документи, що його регламентують. Проектування і експлуатація ЛПЗ та медичного обладнання з позицій пожежної безпеки. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки ЛПЗ. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу під час гасіння пожежі. Евакуація персоналу. Контроль стану пожежної безпеки. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці.						
Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці.	14	4	2	-	-	8
Тема 2. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.	14	4	2	-	-	8
Тема 3. Гігієна та охорона праці в медичних закладах.	14	4	2	-	-	8
Тема 4. Нещасні випадки та аварійна	14	4	2	-	-	8

<i>виробництва, їх розслідування та облік.</i>						
Тема 5. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичного працівника.	12	2	-	-	-	10
Тема 6. Основи виробничої безпеки медичних працівників.	12	2	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1.	80	20	8	-	-	52
Підсумковий модульний контроль	10	-	2	-	-	8
Усього годин	90	20	10	-	-	60

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема	К-ть годин
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2
2.	Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти	2
3.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	2
4.	Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників	2
5.	Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників	2
6.	Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах	2
7.	Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ	2
8.	Розслідування та облік нещасних випадків та аварій в ЛПЗ	2
9.	Небезпечні інфекційні захворювання у практиці медичного працівника	2
10.	Основи виробничої безпеки медичних працівників	2
У с ь о г о г о д и н :		20

12. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2
2.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	2
3.	Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників	2
4.	Гігієна та охорона праці в медичних закладах	2
5.	Підсумковий контроль засвоєння модулю «Охорона праці в галузі».	2
У с ь о г о г о д и н :		10

13. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	Підготовка до практичних занять (теоретична та опрацювання практичних навичок)	42
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану лекцій і практичних занять, підготовка рефератів та презентацій: 1. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. 2. Організація об'єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз. Співдружність незалежних держав. 3. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». Відшкодування збитків потерпілому на виробництві. 4. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка. 5. Медичні огляди медичних працівників.	10 2 2 2 2 2
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	8

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Виступи на науковому студентському гуртку.
- Участь у наукових конференціях.
- Публікація доповідей у вигляді тез та статей у періодичній науковій пресі (журнали, збірники наукових праць).
- Виготовлення наочності згідно навчальних програм (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графологічні схеми практичних занять).
- Написання рефератів

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

1. Основні терміни в галузі охорони праці та їх визначення: охорона праці, умови праці, шкідливий виробничий чинник, небезпечний виробничий чинник, безпечні умови праці, робоче місце, техніка безпеки.
2. Правові основи праці (Конституція України, Кодекс законів про працю України, закон України «Про охорону праці» тощо).
3. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП)
4. Державний та громадський контроль за охороною праці.
5. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
6. Державна служба України з питань праці, її структура та функції.
7. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Директиви ЄС з охорони праці. Трудові норми Міжнародної організації праці.
8. Служба охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я.
9. Служба охорони праці лікувально-профілактичного закладу, її структура, чисельність, основні завдання і функції.
10. Інструктажі з питань охорони праці, їх види.
11. Комісія з питань охорони праці в медичних установах.
12. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Стимулювання охорони праці.
13. Основні фізіологічні ознаки фізичної та розумової праці.
14. Класифікація небезпечних і шкідливих чинників.
15. Фізіологічні зміни, що відбуваються в організмі людини при виконанні праці.
16. Працездатність людини, динаміка і причини її зміни впродовж робочого дня.
17. Фізіологічна суть втоми.
18. Раціональний режим праці.
19. Класифікація праці медичних працівників.
20. Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища медичних працівників.
21. Фізичні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища медичних працівників.
22. Хімічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища медичних працівників.
23. Біологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища медичних працівників.
24. Комплексна дія шкідливих та небезпечних чинників виробничого середовища на здоров'я медичних працівників.
25. Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників.
26. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці.
27. Методика оцінки роботи медичних працівників за критеріями гігієнічної класифікації та шкідливості чинників виробничого середовища.
28. Атестація робочих місць.
29. Карта умов праці.
30. Основний зміст Постанов Кабінету Міністрів України №1232 від 30.11.2011 р. «Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві».
31. Методика розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві.
32. Методика розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру.
33. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині, методика їх обліку і розслідування.
34. Заходи профілактики від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
35. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.
36. Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання.
37. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного навантаження медичних працівників.

38. Наукова організація праці в ЛПЗ. Гігієнічне виховання та санітарна освіта.
39. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних та хімічних чинників на організм медичних працівників.
40. Заходи щодо зменшення несприятливої дії біологічних чинників на організм медичних працівників.
41. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні. Вимоги до засобів індивідуального захисту і робочого одягу медичних працівників.
42. Охорона праці медичного персоналу в окремих структурних підрозділах ЛПЗ.
43. Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах.
44. Охорона праці жінок, неповнолітніх, осіб старших вікових груп та інвалідів, основні нормативні документи, що регламентують ці питання.
45. Медичні огляди медичних працівників.
46. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання. ВІЛ та СНІД у практиці лікаря.
47. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника.
48. Поняття про «виробничу аварію» та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань.
49. Основні положення Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ».
50. Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників.
51. Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників.
52. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та виробничих процесів в ЛПЗ.
53. Електробезпека, безпечна експлуатація електричного обладнання в ЛПЗ.
54. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд, основні нормативні документи, що його регламентують.
55. Проектування і експлуатація ЛПЗ та медичного обладнання з позицій пожежної безпеки.
56. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки ЛПЗ.
57. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

1. Застосовувативимогизаконодавчих та нормативнихдокументів для впровадження методівтазасобів системиохоронипраці працюючих в медичних закладах.
2. Застосовувати основніформиорганізації та управлінняохороноюпрацімедичнихпрацівників.
3. Виявляти шкідливі та небезпечнічинники виробничогосередовища на робочомумісцімедичнихпрацівників та даватиїм гігієнічнуоцінку.
4. Даватиоцінку організаціїробочого місця, меблів, медичногообладнання в ЛПЗ.
5. Прогнозуватиможливістьвиникненняпрофесійних, виробничообумовленихзахворювань, нещаснихвипадків, аварійних ситуацій.
6. Проводитиатестацію робочих місць за умовамипраці, за показникамиважкості, напруженості, шкідливостіта небезпечності виробничогопроцесу.
7. Обґрунтовувати та розробляти план заходів з оздоровлення умов працімедичнихпрацівників іконтролю їх ефективності.
8. Проводити контроль за дотриманням правил особистоїгігієни івикористаннямзасобів індивідуальногозахистумедичнихпрацівників.
9. Проводитирозслідування та облікнещаснихвипадків, гострихта хронічнихпрофесійних захворювань, випадків травматизму в медичній галузі.
10. Організовувати заходи протипожежної іелектробезпеки.
11. Розроблятиінструкції з охоронипрацідля медичнихпрацівників.
12. Проводитинавчанняіперевіркузнань з охоронипраці.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Початковий контроль здійснюється на першому практичному занятті шляхом усної співбесіди для вивчення базової підготовки студентів.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, на яких проводиться оцінка знань теоретичного матеріалу у формі:

- індивідуального усного опитування за теоретичними питаннями, які включені до методичних розробок з відповідних тем;
- тестових завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;

- оформлення протоколів практичних занять.

Підсумковий контроль засвоєння модуля здійснюється після його завершення шляхом:

- вирішення тестових завдань;
- розв'язання ситуаційних задач;
- індивідуального усного опитування студентів за теоретичними питаннями.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Критерії оцінювання навчальної діяльності студентів розроблені з урахуванням чинної нормативної бази зокрема: закону України «Про вищу освіту», наказів МОН України від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи» та «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитної – трансферної системи організації навчального процесу» (лист МОЗ України від 15.04.2014 №08.01-47/10395).

Оцінювання модуля

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля, становить 200, у тому числі:

за поточну навчальну діяльність - 120 балів;

за результатами підсумкового модульного контролю - 80 балів.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

18. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3	1	4	28	23	18	0	«5»- 8	72

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у змістовому модулі ($18 \cdot 4 = 72$).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у змістовому модулі з додаванням балів за індивідуальну СРС ($28 \cdot 4 + 8 = 120$).

При засвоєнні кожної теми змістового модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за традиційною 4-ох бальною шкалою, які потім конвертуються у бали залежно від кількості тем у змістовому модулі таким чином:

Оцінка **“відмінно”** виставляється, коли студент самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на всі теоретичні питання, розв'язав ситуаційні задачі.

Оцінка **“добре”** виставляється, коли студент зріло орієнтується в матеріалі, але при відповіді допустив дві-три не принципово важливі помилки.

Оцінка **“задовільно”** виставляється студенту, коли він знає теоретичний матеріал у повному об'ємі програми курсу, проте відчуває певні труднощі при необхідності самостійно і систематично викладати відповіді, примушуючи викладача пропонувати йому навідні запитання; допускає помилки при розв'язанні ситуаційних задач.

Оцінка “незадовільно” виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне незнання запитань і погано орієнтується в основному матеріалі курсу охорони праці в галузі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.

Оцінювання індивідуальних завдань студентів

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студенту лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості, але не більше 10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому модульному контролі.

ОЦІНКА ЗА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗАСВОЄННЯ МОДУЛЯ виставляється у балах.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю (теоретична і практична підготовка) складає 80. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

ОЦІНКА З ДИСЦИПЛІНИ виставляється лише студентам, яким зараховані всі модулі. Оцінка визначається як середня арифметична з балів за чотири модулі, що складаються студентами упродовж навчального року. Отримані бали конвертуються у 4-и бальну шкалу наступним чином:

Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів дисципліни).

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються **кафедрою** у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Ранжування з присвоєння оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Охорона праці в галузі: навчальний посібник / Ю.Г. Масікевич, О.М. Жуковський, І.Д. Візнюк та ін. - Чернівці: Мед. університет, 2022. – 259 с. Іл.
2. Охорона праці в медичній галузі: навч.-метод. Посіб./ О.П. Яворовський, М.І. Веремей, В.І. Зенкіна та ін.- К.: ВСВ «Медицина», 2015.-208с.
3. Навчально-методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи із охорони праці в галузі / Ю.Г. Масікевич, О.М. Жуковський, І.Д. Візнюк. - Електронний навчально-методичний посібник.- Чернівці: БДМУ, 2015.
4. Основи охорони праці та охорона праці в галузі (навчально-методичні матеріали до практичних занять) / [Ю.Г. Масікевич, І.Д. Візнюк, О.М. Жуковський та ін.]. Навчально-методичний посібник.- Чернівці: Мед університет, 2016.- 189 с
5. Тестові завдання і ситуаційні задачі з охорони праці в медичній галузі: навч. посіб. / О.П. Яворовський, Ю.О. Паустовський, О.А. Никитюк та ін.; за ред. О.П. Яворовського, І.В. Сергеті. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 224 с.

19.2. Додаткова

1. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб./О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін., за заг. ред.. О.П. Яворовського.- К.: ВСВ «Медицина», 2015.-288с.
2. Гігієна та охорона праці медичних працівників. Навч. посіб. / За ред. В.Ф. Москаленка, О.П. Яворського.- К.: «Медицина», 2009.-176 с.
3. Охорона праці у медицині та фармації / Мороз В.М., Сергета І.В., Фещук Н.М., Олійник М.П. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 544 с.
4. Охорона праці та безпека життєдіяльності населення у надзвичайних ситуаціях / За ред. І.В.Кочіна. – К.: Здоров'я, 2005. – 432 с.
5. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: Підручник / Н.М.Касевич, К.І.Шаповал. – К.:Медицина, 2007. – 224 с.

19.3. Нормативно-правові акти

1. Конституція України (1996). зі змінами №11-р/2019 від 02.12.2019 <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Кодекс законів про працю України. Закон №322-VIII від 10.12.71 зі змінами №1401-IX від 15.04.2021, ВВР, 2021, № 27, ст.230 <https://zakon.rada.gov.ua>
3. «Кодекс цивільного захисту України» , 2012, зі змінами №720-IX від 17.06.2020, ВВР, 2020, № 47, ст.408 <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.92 зі змінами №1213-IX від 04.02.2021, ВВР, 2021, № 20, ст.178 <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», 1994, зі змінами №1217-IX від 05.02.2021, ВВР, 2021, №19, ст.171 <https://zakon.rada.gov.ua>
6. Закон України «Про колективні договори та угоди» № 1874 від 24.12.95 зі змінами №341-IX від 05.12.2019, ВВР, 2019, 2020, № 13, ст.68 <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Закон «Про подолання туберкульозу в Україні» від 14.07.2023року № 3269-IX.
8. Наказ МОЗ України №955 від 05.11.2013 року «Порядок проведення екстреної пост контактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов'язків».
9. Наказ МОЗ України №148 від 17.03.2015 року «Про затвердження Порядку підтвердження зв'язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов'язків».
10. Наказ МОЗ України № 1614 від 03.08.2021. Положенняпро відділ з інфекційного контролю закладу охорониздоров'я та установи/закладу наданнясоціальнихпослуг / соціальногозахистунаселення.
11. Постанова Кабінету Міністрів України №637 від 29.04.2013 року «Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року».
12. Постанова ВРУ «Про введення в дію Основ законодавства України про охорону здоров'я» (1993)
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2001 № 790 “Програма профілактики ВІЛ-інфекції в Україні”.
14. Указ Президента України № 643/2001 “Національна програма боротьби із захворюваністю на туберкульоз”.
15. Наказ МОЗ України від 21.05.2007 №246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».
16. НАОП 9.1.50-3.01-88 (НПАОП 85.0-3.01-88) “Галузеві норми безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, а також норм санітарного одягу і санітарного взуття працівникам установ, підприємств і організацій системи охорони здоров'я”.

19.4. Інформаційні інтернет ресурси

1. <http://www.president.gov.ua/>. Офіційнеінтернет-представництво Президента України
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайтМіністерстваосвіти і науки України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт МіністерстванадзвичайнихситуаційУкраїни.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціальногострахуваннявіднещаснихвипадків на виробництві та професійнихзахворюваньУкраїни.
5. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошуковаправова система «НормативніактиУкраїни (НАУ)».
7. <http://www.dsp.gov.ua/> Державна служба України з питань праці. Офіційний сайт.
8. <http://moodle.bsmu.edu.ua-> Сервер дистанційного навчання БДМУ.

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Візнюк Ірина Дмитрівна - асистент кафедри гігієни та екології, б/н.